

MINISTERSTVO VNITRA ČR
Inspekce ministra vnitra

Poštovní schránka 21/IN, 170 34 PRAHA 7 www.mvcr.cz e-mail: imv@mvcr.cz tel: 974 840 601 fax: 974 840 015

Zpráva
o činnosti
Inspekce ministra vnitra
a
o trestné činnosti policistů
Policie České republiky
za rok 2008

PRAHA 2009

Inspekce ministra vnitra plnila v roce 2008 své úkoly vyplývající z působnosti a pravomoci svěřených jí platnými právními předpisy, v podstatě za stejných podmínek a ve stejném prostředí jako předcházejících letech.

Základní specifikou ovlivňující činnost Inspekce ministra vnitra je skutečnost, že je ze zákona orientována na boj s kriminalitou příslušníků Policie České republiky, na odhalování trestné činnosti páchané příslušníky Policie České republiky, na zjišťování konkrétních pachatelů a do jisté míry i na prevenci této závažné trestné činnosti.

Subjekty, vůči kterým Inspekce ministra vnitra uplatňuje svou působnost jsou příslušníci Policie České republiky, tedy občané, jejichž chování je po profesní stránce jasně a jednoznačně vymezeno právním řádem a jejichž posláním je čelit protiprávním jednáním i té nejvyšší intenzity. Přitom však Policie České republiky jako sbor se pochopitelně nemůže s absolutní jistotou vyvarovat rizika, že její jednotliví příslušníci z různých příčin svého poslání nedostojí, a že protiprávním jednáním toto poslání zásadně negují.

Dlouhodobě míra trestné činnosti páchané příslušníky Policie České republiky představuje nepatrný zlomek celkové kriminality a v poměru k celkovému počtu příslušníků Policie České republiky je míra výskytu trestné činnosti výrazně nižší než v ostatní společnosti, platí nadále, že trestná činnost páchaná příslušníkem Policie České republiky vykazuje vysoký stupeň společenské nebezpečnosti. Tento stupeň nebezpečnosti je dán především skutečností, že zákon porušuje profesionál, jemuž je ochrana zákona svěřena, a který takovým chováním své poslání absolutně neguje. Pachatel – příslušník Policie České republiky využívá ke svému protiprávnímu jednání informace, kvalifikaci, odborné znalosti a leckdy i materiální vybavení spojené s výkonem policejní profese. Škoda páchaná na veřejném mínění a na hodnocení policie jako instituce, která má chránit stát i občany, představuje rovněž faktor vysoké nebezpečnosti. Může působit jako impuls ke spáchání deliktu i vůči osobám, které by se za standardní situace obávaly náležité reakce právě ze strany Policie České republiky.

Inspekce ministra vnitra jako jeden z orgánů činných v trestním řízení v postavení policejního orgánu má za úkol prověřovat a objasňovat podezření z protiprávního jednání příslušníků Policie České republiky, vykazující znaky trestného činu, postupem stanovených příslušnými ustanoveními právních předpisů, především trestního řádu. Trestní řízení podléhá dozoru státního zástupce, pouze ten je oprávněn zahajovat a vést trestní stíhání proti příslušníkům Policie České republiky. Úroveň a těsnost spolupráce se státními zástupci je běžným pravidlem postupu příslušníků Inspekce ministra vnitra při plnění jejich úkolů v trestním řízení.

Dále při plnění svých úkolů Inspekce ministra vnitra běžně úzce spolupracovala s orgány vnitřní kontroly útvarů Policie České republiky. Podezření ze spáchání trestného činu postupovaly tyto orgány Inspekci ministra vnitra a naopak, prověřená podezření, u nichž vyšlo najevo porušení zákonů spácháním přestupku, odevzdávala Inspekce ministra vnitra ke kázeňskému vyřízení Policii České republiky, resp. jejím příslušným služebním funkcionářům.

Vývoj trestné činnosti příslušníků Policie České republiky v letech 2004 až 2008 je zadokumentován v tabulce č. 1, kde jsou uvedeny počty objasněných trestných činů a jejich pachatelů včetně meziročních relativních změn a v posledním řádku je uveden počet objasněných trestných činů připadajících na 1 000 policistů. V roce 2008 byl pro výpočty použit celkový počet policistů, který činil 43 350 a celkový počet policistů správ krajů Policie České republiky, který činil 34 900.

Tabulka č. 1 **Vývoj trestné činnosti příslušníků Policie České republiky v letech 2004 až 2008**

	2004	2005	2006	2007	2008	CELKEM
Počet objasněných trestných činů	325	284	228	254	344	1435
Meziroční změna v %		-12,6	-19,7	11,4	35,4	
Počet pachatelů – policistů objasněných trestných činů	327	262	204	238	253	1284
Meziroční změna v %		-19,9	-22,1	16,6	6,3	
Počet objasněných trestných činů připadajících na 1000 policistů	6,8	6,2	4,9	5,7	7,9	

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESSK, MV odbor personální

V období od 1.1.2008 do 31.12.2008 bylo Inspekcí ministra vnitra evidováno celkem 775 trestních spisů, prověřováno bylo 950 trestních věcí (175 trestních věcí z roku 2007). Z tohoto počtu bylo Inspekcí ministra vnitra skončeno 753 trestních věcí, z toho 308 věcí bylo předáno příslušnému státnímu zástupci s návrhem na zahájení trestního stíhání, 235 věcí bylo ukončeno odložením dle § 159a odst. 1 trestního řádu, 58 věcí bylo odevzdáno dle § 159a písm.a), b) trestního řádu, 20 věcí bylo odloženo dle § 159a odst. 2, 3 trestního řádu, 35 věcí bylo odloženo dle § 159a odst. 4 trestního řádu, 97 věcí bylo vyřízeno jinak (např. předáno jinému policejnímu orgánu Policie České republiky), přehled je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 **Počet trestních spisů a způsob jejich vyřízení v roce 2008**

Převod z roku 2007	Počet spisů			Způsob vyřízení trestního spisu							Převod do roku 2009
	Nápad v roce 2008	CELKEM rozpracovaných tr. spisů v roce 2008	CELKEM vyřízených spisů v roce 2008	odloženo dle §159a/1 TR	Odevzdáno dle §159a/1a,b TR	odloženo dle §159a/2,3 TR	odloženo dle §159a/4 TR	návrhem na zahájení tr. stíhání/ ZPŘ	vyřízeno jinak, např. předáno jinému pol. orgánu	dočasně odloženo dle §159b TR	
175	775	950	753	235	58	20	35	308	97	0	197

Zdroj: IMV

V roce 2008 bylo zpracováno (zaevidováno) 1 281 spisů obsahujících kriminalisticky získané poznatky, přičemž 1 198 těchto spisů bylo v roce 2008 ukončeno (z toho 258 převidováním pod číslo jednacích trestního činu). Dále bylo vyřízeno 1 924 netrestních podání fyzických a právnických osob, která byla po jejich odborném posouzení postoupena příslušným orgánům k vyřízení. V roce 2008 bylo vyřízeno celkem 135 stížnostních spisů směřujících vůči policejnímu prezidentovi, jeho náměstkům a vůči policistům zařazeným u Inspekce ministra vnitra. Celkem 126 stížnostních spisů bylo nedůvodných, 4 byly vyhodnoceny jako důvodné a 5 jako částečně důvodné. Do roku 2009 bylo převedeno 7 neukončených stížnostních spisů.

Přípravné trestní řízení vedené státním zástupcem proti 253 pachatelům z řad příslušníků Policie České republiky bylo doposud ukončeno ve 133 případech, z toho v 73 případech návrhem na podání obžaloby dle § 166 odst. 3) trestního řádu, v 25 případech bylo trestní stíhání odloženo dle § 159a odst. 2, 3 trestního řádu, v 31 případech byl podán návrh na podmíněné zastavení nebo narovnání dle § 307 a § 309 trestního řádu, ve 2 případech byla zpracována zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení dle § 179c odst. 1 trestního řádu a ve 2 případech byl podán návrh na zastavení trestního stíhání dle § 172 odst. 1 písm. d) trestního řádu. Přehled těchto případů je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 **Stav rozhodování státního zástupce ve způsobu trestního stíhání v roce 2007 a 2008**

Stav rozhodnutí státního zástupce	k 31. 12. 2007	k 31. 12. 2008	Rozdíl
Neukončeno tr. stíhání	136	120	-16
Podmíněné zastavení § 307 a narovnání § 309 tr. řádu	16	31	15
Odloženo dle 159a/2,3 tr. řádu	16	25	9
Návrh na podání obžaloby	67	73	6

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESK

Na celkovém počtu 253 zjištěných pachatelů se nejvíce podíleli příslušníci Policie České republiky zařazení ve službě pořádkové policie 121 pachatelů (tj. 47,8%), dopravní policie 40 pachatelů (tj. 15,8%), kriminální policie a vyšetřování 39 pachatelů (tj. 15,4%) a cizinecké a pohraniční policie 26 pachatelů (tj. 10,3%). Statistické výsledky roku 2008 ukazují na trend zvyšování objasněné kriminality příslušníků Policie České republiky. Rozdělení pachatelů, kteří spáchali trestný čin podle

jednotlivých sledovaných služeb Policie České republiky v posledních dvou letech je uvedeno v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4

Pachatelé – příslušníci Policie České republiky trestných činů a počty trestných činů v členění podle jednotlivých služeb ve srovnání roku 2007 a 2008

SLUŽBA	v roce 2007		v roce 2008			
	Počet pachatelů	cca v %	Počet pachatelů	cca v %	Počet tr.činů	cca v %
Kriminální policie a vyšetřování	40	16,8	39	15,4	57	16,6
Pořádková	116	48,8	121	47,8	145	42,2
Dopravní	48	20,2	40	15,8	81	23,5
Správní	0	0,0	2	0,8	4	1,2
Personální	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Týlové	2	0,8	1	0,4	1	0,3
Zdravotní a sociální	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kontrolní u PČR	0	0,0	1	0,4	2	0,6
Školství (PA, SPŠ MV ČR)	0	0,0	3	1,2	3	0,9
Cizinecká a pohraniční	21	8,8	26	10,3	28	8,1
Ochranná služba	1	0,4	3	1,2	5	1,4
Útvar rychlého nasazení	1	0,4	0	0,0	0	0,0
Útvary SKPV	2	0,8	5	2,0	5	1,4
Ostatní	7	3,0	12	4,7	13	3,8
CELKEM	238	100,0	253	100,0	344	100,0

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESKK

Podle právní kvalifikace trestných činů byly v roce 2008 nejvíce zastoupeny trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele, trestné činy v dopravě a majetkové trestné činy. Přehledy jsou uvedeny v tabulce č. 5 a 6.

Tabulka č. 5 Podíl na objasněné trestné činnosti spáchané příslušníky Policie České republiky dle nejčastější trestné činnosti v roce 2008 ve srovnání s rokem 2007

Pořadí	Nejčastější TČ policistů	Rok 2007	Rok 2008	Rozdíl	Rozdíl v %
1.	Zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 tr. zákona (vč. hospodářské kriminality)	65	88	18	21,7
2.	Trestná činnost na úseku dopravy dle § 179, 180, 184, 201, 201a, 223, 224, 257 tr. zákona	48	52	4	8,3
3.	Pojistný podvod dle § 250a tr. zákona	15	38	23	153,3
4.	Podvod § 250	15	26	11	73,3
5.	Úvěrový podvod § 250b	7	20	13	185,7

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESK

Tabulka č. 6

**Právní kvalifikace vybraných trestných činů příslušníků
Policie České republiky v letech 2004 – 2008**

Skutek	2004	2005	2006	2007	2008	CELKEM
Zneužívání pravomoci veřejného činitele § 158 (vč. hospodářské kriminality, tj. TSK 820)	95	90	60	65	88	393
Maření úkolu veřejného činitele § 159	6	10	11	10	8	45
Úplatkářství §§ 160 - 162	11	10	7	12	13	53
Účast na zločinném spolčení §§ 163a/1, 163b, 163c	1	0	0	0	0	1
Nadržování § 166	0	0	0	0	0	0
Neoprávněné nakládání s osobními údaji § 178	6	13	0	1	15	35
Podvod § 250	19	14	14	7	26	80
Pojistný podvod § 250a	22	13	8	15	38	96
Úvěrový podvod § 250b	2	2	11	7	20	42
Porušování povinností při správě cizího majetku § 255	0	0	0	0	0	0
CELKEM ZA ROK	162	152	111	117	188	745

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESKK

Údaje o trestné činnosti příslušníků Policie České republiky v roce 2008 vykazují kvalitativní změny proti předchozím letům. Určitá víceletá stabilita skladby trestné činnosti a pachatelů se v roce 2008 změnila zejména značným nárůstem trestné činnosti obsahující rysy podvodného jednání. Zhruba o čtvrtinu se zvýšil absolutní počet spáchaných trestných činů zneužívání pravomoci veřejného činitele. Proti roku 2007 (nárůst představuje cca 35%) proti letům předchozím došlo k výraznému růstu počtu objasněných trestných činů spáchaných příslušníky Policie České republiky.

Zpracovala : kpt. Bc. Martina Lídlová
tisková mluvčí

